

УДК 339.9

ВПЛИВ COVID-19 НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ ТА АГРОСЕКТОР УКРАЇНИ

IMPACT OF COVID-19 ON THE WORLD ECONOMY AND AGROSECTOR OF UKRAINE

ПОТАПЕНКО Д.О., БАС Т.В., студентки*
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

У статті досліджено основні етапи процесу поширення коронавірусної інфекції COVID-19 у світі, визначено перші наслідки для економіки Китаю – країни, що є джерелом пандемії. Визначено деякі наслідки вірусу для світової економіки. Розглянуто можливі наслідки коронавірусу для аграрної сфери України.

Ключові слова: коронавірус, світова економіка, біржа, ринок, аграрна сфера.

The article examines the main stages of the process of spreading coronavirus infection COVID-19 in the world, identifies the first consequences for the economy of China - the country that is the source of the pandemic. Some consequences of the virus for the world economy have been identified. The possible consequences of coronavirus for the agricultural sector of Ukraine are considered.

Key words: coronavirus, world economy, exchange, market, agrarian sphere.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Пандемія коронавірусної інфекції COVID-19, яку було вперше зареєстровано 31 грудня 2019 р. у м. Ухань, Китай, охопила наприкінці березня 2020 р. не тільки усі 195 офіційно визнаних держав світу (Ватикан і члени ООН), але й переважну більшість тих держав й територій, що мають невизначений статус. Тобто епідемія набула глобального масштабу. Хоча остаточні висновки щодо фінансових втрат для усіх країн світу жодні експерти не можуть зробити, вже говорять про те, що втрати від коронавірусу співвідносяться із втратами від Великої депресії 1930-х років.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Хоча досліджувана проблема є новою, вже значна кількість як закордонних, так і вітчизняних науковців присвятили їй свої роботи. Дослідженню впливу коронавірусної інфекції COVID-19 на розвиток міжнародної економіки в цілому та його окремих її сфер зокрема присвячені роботи таких вітчизняних науковців як І. Тимошенко, О. Нащекіної, А. Веселовського, О. Александрова, Т. Богдан та ін..

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження можливих наслідків коронавірусу COVID-19 на світову економіку та на аграрний сектор зокрема.

Виклад основного матеріалу дослідження. З початку року весь світ стежить за розвитком подій навколо спалаху коронавірусу в Китаї. Стало відомо, що збудником захворювання став новий тип коронавірусу, який влада Китаю пов'язала з ринком морепродуктів. Китайські вчені припускають, що вірус, з'явився у кажанів і передався людям через проміжного господаря. Звісно, коли почався вірус, ніхто не міг передбачити наскільки від смертельний, та як сильно може вплинути на економіку усього світу.

З моменту оголошення Всесвітньою організацією охорони здоров'я спалаху коронавірусу надзвичайною ситуацією міжнародного значення і нарівні з цим уточнення, що організація поки не бачить підстав для введення торгових обмежень, події почали розвиватися дуже швидко. А з урахуванням того, що всі ці події активно нагнітались ЗМІ, що збільшували паніку голосними

* Науковий керівник – Бабан Т.О. к.е.н., доцент



заголовками, нерідко з не перевіреною інформацією, наслідки не змусили себе довго чекати. Біржі та ринок реагували на них дуже швидко. Першою відреагувала Китайська біржа. Почали з'являтися дані про те, що поширення коронавірусу призведе до скорочення зростання ВВП Китаю і від цього постраждають його ключові торгові партнери, а глобальній економіці це обійдеться в понад 280 млрд дол. США тільки за I квартал 2020 р.

Після позитивної динаміки зростання світового ВВП протягом 43 кварталів, COVID-19 призведе до протилежної тенденції.

На тлі інформації щодо можливих наслідків пандемії, почало лихоманити світові біржі. Першими почали знижуватися нафтові котирування і акції авіакомпаній, казино і компанії, які торгують предметами розкоші. Наступним етапом стало відкриття після новорічних канікул фінансового ринку Китаю найбільшим падінням з 2015 р. Так, 3 лютого індекс Шеньчженьській фондовій біржі впав на 8,45%, Шанхайської – на 7,72%, на самому початку торгів курс ряду цінних паперів упав на 10%, а курс юаня – на 1,5%.

Активна фаза реакції світової економіки на розвиток подій навколо спалаху коронавірусу наступила в третій декаді лютого 2020 р.

Так, 23 лютого 2020 р., під час зборів Групи двадцяти (G-20) директор-розпорядник Міжнародного валютного фонду Крісталіна Георгієва озвучила прогноз МВФ, згідно з яким зростання китайської економіки буде нижчим за очікуваний на 0,4%, а світової – на 0,1%. При цьому МВФ не виключає більш песимістичного сценарію розвитку подій.

У зв'язку з ростом кількості заражених коронавірусом за межами Китаю, 24-25 лютого 2020 р. фіксувався обвал на світових фондових ринках. Зокрема, в перший день європейські індекси впали на 3-5%, американський Dow Jones втратив більше 3%, а на наступний день – падіння на провідних європейських біржах склало ще близько 2%, а індекс Dow Jones знизився ще на 3,15%, S & P 500 опустився на 3,03%, а Nasdaq Composite – на 2,77%. Останній раз подібне відзначалося на хвилі кризи в 2008 році. Крім того серед постраждалих від таких подій на ринках виявилися провідні банківські установи, а також акції так званих FAANG (Facebook, Amazon, Apple, Netflix і Google-parent Alphabet), які впали більш ніж на 1,8%.

Тільки за 24 лютого 2020 р. внаслідок падіння індексів на фондових біржах у зв'язку з поширенням коронавірусу фінансовий стан 500 найбагатших людей світу скоротився на 139 млрд дол. США, а за тиждень вони сумарно втратили 444 млрд дол. США.

На фоні всіх цих подій серед світових економістів та аналітиків з'явилися розмови про нову світову кризу, про уповільнення економічного зростання і найгірші результати десятиліття.

За підсумками торгів 27 лютого 2020 р. американський індекс Dow Jones впав відразу на 1200 пунктів, втративши в цілому 4,4% – це найрізкіше падіння за пунктами в історії. Індекс S & P 500 також втратив 4,4%, а Nasdaq – 4,6%. Лондонський FTSE закінчив торги на 3,5% нижче, а японський Nikkei впав більш ніж на 2%.

4 березня глава МВФ Крісталіна Георгієва відкликала наданий раніше прогноз розвитку світової економіки на 2020 р. додавши, що, виходячи з поточної ситуації, зростання світового ВВП в поточному році виявиться нижчим за торішній.

Окрім впливу на економіку, коронавірус значно вдарив по світовому та вітчизняному агросектору. Україна може втратити великого торгового партнера – КНР. Так, за даними Державної служби статистики України за 11 місяців минулого року торгівельний оборот з КНР становив 3,3 млрд дол. США, що на 70% більше, ніж за аналогічний період 2018 року. Вийти на такі ціни вдалось, здебільшого за рахунок продажу у Китай руди та зерна (2 млрд дол. США).

З початку епідемії коронавірусу істотного скорочення експортних поставок української агропродукції в Китай не спостерігається. Але, на жаль, зберігається невизначеність з подальшим попитом з боку Китаю. Крім того, перспективи подальшого збільшення обсягів і розширення номенклатури товарів, що експортуються в Китай, в теперішніх умовах стають менш райдужними.



Незважаючи на офіційні заяви экс-міністра розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства Т. Милованова про те, що все, що відбувається в Китаї не торкнеться економіки України і навіть, більше того, відкриває нові перспективи і дає шанс українському бізнесу зайняти нові ніші на світовому і китайському ринках.

Коронавірус спричинив обвал цін на основні сировинні товари – починаючи від нафти і руди і закінчуючи зерном. І якщо здешевлення нафти вигідно Україні, так як країна є імпортером нафтопродуктів, навряд чи це перекриє обвал котирувань по іншим товарам, які країна експортує. Це означає, що постраждають найбільші постачальники валюти в країну – металурги і аграрії, які до цього вже зазнали збитків через істотне зміцнення гривні.

Висновок: У науковому середовищі продовжують точитися дискусії про походження коронавірусу – чи він спеціально сконструйований, чи ненавмисне потрапив у зовнішнє середовище з лабораторії, де вивчався, чи виник природним шляхом. Прийде час, і людство про це дізнається. Але поки що, спостерігаючи за потужними економічними та суспільними наслідками, які тягне за собою новий коронавірус, стає зрозуміло, що насправді є зброєю ХХІ століття – такі віруси, в поєднанні з космосом інформаційних технологій.

Навмисно чи ні, але таке поєднання набуває небувалої руйнівної сили в режимі реального часу. Нині і надалі: щоб посягти паніку, яка знищує у світі все, достатньо буде щось «викинути» назовні з лабораторії, а Інформаційна мережа зробить свою справу, поширивши світом інформацію, переказану кожним з мільйонів сприятливих користувачів у свій спосіб. Ця навала фактів перемішаних з фейками – це суспільна бомба, порівняно з якою ядерна зброя може стати неактуальною. Світом цілком можуть правити технології, використані заради агресії.

Вже можна побачити, що після спалаху коронавірусу, світ уже почав змінюватися, як він змінювався після пандемії чуми XIV-XV століть, революцій XVIII-XIX століть, двох світових воєн ХХ століття тощо. Але як засвідчує історія, такі глобальні повороти, разом з негативними економічними, екологічними наслідками, несли за собою потужніший розвиток людства і пробудження свідомості людей.

Позитивними наслідками COVID-19 може стати те, що медицина і наука отримають потужний досвід у реагуванні на подібні виклики, задля вирішення проблеми будуть об'єднані сил та знання. Остаточо будуть «узаконені» нові трудові відносини, постануть нові норми спілкування між людьми. Коли відсиджувати свої 8 годин в офісі стане не обов'язковим, а подеколи – небажаним, а концертні зали та стадіони почнуть поступатися віртуальним формам сприйняття мистецтва та спортивного вболівання. Утім, нажаль, не всі нинішні тенденції отримають розвиток. Так, екологія після певного тимчасового покращення, ймовірно, повернеться до попереднього стану, якщо не гіршого, якщо людство не винесе відповідний урок. А от що точно буде продовжувати розвиватись, так це інформаційні технології, які не завжди мають позитивний вплив на розвиток людства.

Література.

1. COVID-19 и мировая экономика: спасти нельзя ликвидировать? URL: <https://krestongcg.com/wp-content/uploads//2020/04/Obzor-Posledstviya-pandemii.pdf>
2. COVID-19: поговорим о последствиях для экономики и торговли. URL: <https://www.apk-inform.com/ru/exclusive/topic/1508925>
3. ВОЗ объявила режим ЧС из-за распространения коронавируса. URL: <https://www.dw.com/ru/>
4. Протидія економічній кризі: глобальні та національні аспекти. URL: https://dt.ua/macrolevel/protidiya-ekonomichny-krizi-globalni-ta-nacionalni-aspekti-347769_.html

